

Spis treści

Podziękowania	9
-------------------------	---

Wprowadzenie	13
Sieci relacji	17
Modernizm, zaangażowanie, tożsamość	22
Metody i podejścia badawcze	31
Źródła	35
Streng/Włodarski w historii sztuki.	43
Zarys treści książki	53

CZĘŚĆ I MODERNIZM

1 Lwowski surrealizm Henryka Strenga w powojennych politykach pamięci	61
1.1. Surrealizm międzywojenny z perspektywy powojnia	64
1.2. Polityki pamięci na Wystawie Sztuki Nowoczesnej (1948/1949) i na Wystawie Prac Plastyków Nowoczesnych (1947)	69
1.3. Przypadki recepcji: Kantor/Żarnower – Streng	81
2 Polilokalne wymiary modernizmu	96
2.1. Regionalny (alternatywny) modernizm i recepcja podmiotowa	100
2.2. Lwowska <i>Ulica</i>	111

2.3. Léger: maszyna, <i>l'esprit nouveau</i> , przedmiot i nowy prymitywizm	126
2.4. <i>Fryzjer</i> i fryzjerzy, Léger i kultura polsko-żydowska	132
2.5. Szyldy i reklamy	151
2.6. <i>Muzykanci</i> i lwowskie batiary	162

3 Od modernizmu planetarnego do modernizmu indygenizującego	169
3.1. Modernizm planetarny	171
3.2. Kolaże Académie Moderne	173
3.3. Modernizm indygenizujący a lwowska przedmiejskość	183

CZĘŚĆ II ZAANGAŻOWANIE

4 Fragmenty faktorealizmu	209
4.1. Faktorealistyczne obrazy i obrazy faktorealizmu	213
4.2. Lewicowość <i>Barykady</i> , lewicowość poza <i>Barykadą</i>	223
4.3. Faktorealizm bezpośredni: <i>Demonstracja obrazów</i> i rysunki kredką	237
4.4. Faktorealizm tendencyjny: <i>Cztery sceny we wnętrzu</i>	250
4.5. Faktorealizm utopijny: granice projektu	259
5. Barykady i socrealizm utopijny	263
5.1. <i>Barykada</i> , obraz płynny	266
5.2. <i>Barykada</i> i jej przemalowania	272
5.3. <i>Barykada</i> i ambiwalencja zaangażowania	280
5.4. Przechodność postaw: modernizm, socrealizm, socmodernizm	293
5.5. Socrealizm utopijny.	314

CZĘŚĆ III TOŻSAMOŚĆ

6. Losy i wojenne prace Strenga/Włodarskiego.	351
6.1. Tożsamość a awangarda: przypadek Strenga/Włodarskiego	354
6.2. Streng/Włodarski i wojenne losy Ocalonych z Zagłady.	363

6.3.	Rysunki, gwasze i akwarele czasu wojny	370
6.4.	Reparacyjna strategia oporu i przetrwania	382
7.	(Po)wojenna tożsamość Strenga/Włodarskiego	391
7.1.	Streng/Włodarski i tożsamość zagładowa	392
7.2.	Tożsamość w materialnych świadectwach i w pamięci świadków historii	397
7.3.	Powojenna (nie)obecność i znaczenia odwilżowych obrazów.	413
7.4.	Tożsamość o nierównej tymczasowości	427
Zakończenie i nowe otwarcia: Henryk Streng / Marek Włodarski		
	a historia sztuki	435
	Historia sztuki ugruntowana na artyście i dziele	439
Bibliografia		
	Nota redakcyjna	479
	Spis ilustracji	481
	Indeks nazwisk	485

Podziękowania

Niniejsza książka bazuje na dysertacji doktorskiej przygotowanej pod kierunkiem prof. Waldemara Baraniewskiego i prof. Ewy Domańskiej w Instytucie Historii Sztuki Uniwersytetu Warszawskiego oraz w Akademii Artes Liberales. Nauka nigdy nie powstaje w izolacji, a podczas wieloletnich prac nad rozprawą otrzymałem pomoc od wielu osób, które szczerze dzieliły się ze mną swoją wiedzą i doświadczeniem. Chcę im w tym miejscu złożyć podziękowania.

Zacznę od Józefa Chrobaka, gdyż to on zwrócił moją uwagę na sztukę Henryka Strenga / Marka Włodarskiego, a także dał mi niezapomniany przykład głębokiego szacunku do źródeł i nieustępliwości w ich tropieniu. Komfortowe warunki pracy nad rozprawą zapewnili mi zarówno prof. Barbara Bokus w Akademii Artes Liberales, jak i prof. Wojciech Włodarczyk w warszawskiej Akademii Sztuk Pięknych, moim miejscu pracy. Od obojga dostałem dużo wsparcia, za które jestem wdzięczny.

Prof. Stanisław Czekański wspierałomysłnie przyjął mnie na swoje seminarium w Instytucie Historii Sztuki Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza, które miało decydujące znaczenie dla sformułowania tezy o sztuce zaangażowanej lat 30. Przeczytał także wprowadzenie do niniejszej książki, dając mi wiele cennych uwag, pomagających doprecyzować niektóre myśli. Ula Kurz wykonała analizę konserwatorską prac wojennych Strenga/Włodarskiego i zrobiła to nieodpłatnie, kierując się jedynie chęcią pomocy w moich badaniach. Podobnie, w wielu sytuacjach mogłem liczyć na niezawodną pomoc dr. Piotra